

Remiss om En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn SOU 2022:70, 2023/00244 Svar senast 2023-08-07

Er beteckning: SOU 2022:70, 2023/00244

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Södermanlands län (fortsatt Länsstyrelsen) har fått SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn för yttrande. Länsstyrelsen ställer sig huvudsakligen bakom utredningens förslag om en nationell strategi och målen för strategin med följande synpunkter:

- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att länsstyrelserna ges en stödjande och samordnande roll för aktörer i länet, men bedömer att förslaget om de tilltänkta medlen för genomförandet är otillräckliga.
- Länsstyrelsen välkomnar förslaget om att införa en ny lag om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om statsbidrag för kommuner och regioner, men bedömer att den föreslagna summan om 100 miljoner kronor per år i tre år är otillräcklig för att uppnå den målsättning och långsiktiga ambitionshöjning som beskrivits i strategin.
- Länsstyrelsen delar bedömningen att ett nationellt hälsoprogram för barn och unga behöver inkludera ett förstärkt föräldraskapsstöd, och föreslår att samtliga länsstyrelser därmed återigen får uppdrag att arbeta med detta, både universellt och genom specifika inriktningar.
- Länsstyrelsen instämmer med att våld mot barn bör ses som en folkhälsofråga och ser positivt på att Folkhälsomyndigheten ges en central roll. Dock bör andra myndigheters kompetenser inom olika sakfrågor tas väl tillvara och få en tydlig roll som samverkande parter i arbetet.

14.7 Länsstyrelserna ska stödja det lokala och regionala arbetet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att länsstyrelserna ges en stödjande och samordnande roll för aktörer i länet, med nedan synpunkter och reservationer.

Länsstyrelsen betonar dock vikten av en sammanhållen och väl samordnad dialog mellan nationella myndigheter och länsstyrelserna för att säkerställa ett hållbart och effektivt arbete i enlighet med målen i strategin. Länsstyrelserna har en särskild roll i att stödja det lokala och regionala arbetet för att uppnå strategins mål och bör ses som den naturliga länken mellan den nationella och regionala nivån. Länsstyrelsen framhåller också att det behövs en tydlig samordning med länsstyrelsernas andra närliggande uppdrag för att undvika stuprörsarbete och parallella processer. Ytterligare en faktor som påverkar länsstyrelsernas förmåga att samordna arbetet som föreslås i strategin är de regionala och lokala aktörernas förutsättningar och resurser. Mottagarkapaciteten bland kommuner för att kunna ta emot stöd kan variera stort, och särskilt kan mindre kommuner behöva extra stöd eller ett mer anpassat stöd.

I utredningen föreslås att arbetet med att förebygga och bekämpa våld mot barn ska regleras genom tillägg i förordningen om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor. Enligt förslagen i utredningen skulle länsstyrelserna årligen redovisa arbetet i särskild ordning till Folkhälsomyndigheten för våld mot barn och till Jämställdhetsmyndigheten för mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsen föreslår istället att även rapporteringen bör hållas samman och skickas till en och samma myndighet för att undvika dubbelrapportering samt underlätta samordning och effektivitet.

Slutligen bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna finansiering av uppdraget (16.4.2) med i genomsnitt en årsarbetskraft per länsstyrelse inte skulle ge de förutsättningar som krävs för att uppnå målsättningarna. Länsstyrelsen bedömer att det kommer behövas en årsarbetare för att bemanna uppdraget i enlighet med den ambitionsnivå som beskrivits i strategin. Utöver detta behöver även tillräckliga medel avsättas för verksamhet inom uppdraget (driftskostnader) eftersom Länsstyrelsen enligt förslaget också ska ta fram olika material och bedriva kunskapshöjande insatser i länet. Länsstyrelsen framhåller även behovet av en nationell samordning med särskild fokus på just våld mot barn. Avsaknad av en sådan samordning och länsstyrelsegemensam styrning kan leda till hög ineffektivitet och parallella processer, särskilt vid genomförandet av länsstyrelsernas närliggande uppdrag samt i dialoger med centrala myndigheter. Länsstyrelsen bedömer därför att extra medel

även behöver avsättas för att finansiera en särskild nationell samordning av uppdraget.

14.8 Kommunövergripande kartläggningar, analyser och åtgärdsplaner

Länsstyrelsen välkomnar förslaget om att införa en ny lag om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens bedömning att kommunerna ska arbeta kommunövergripande med frågorna. Länsstyrelsen ser också kopplingar till den nya lagen om brottsförebyggande arbete i kommuner och understryker vikten av att lagarna sammanfaller väl.

14.9 Statsbidrag förstärker förutsättningarna och ger fler möjlighet att bidra i arbetet

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om statsbidrag för kommuner och regioner, men bedömer att den föreslagna summan om 100 miljoner kronor per år i tre år är otillräcklig för att uppnå den målsättning och långsiktiga ambitionshöjning som beskrivits i strategin.

För att uppnå framgångsrika insatser som blir likvärdiga över landet är det viktigt att lyfta fram vissa operativa utmaningar som särskilt mindre kommuner kan stå inför. Dessa kommuner kan möta specifika hinder och begränsningar när det gäller resurser och kapacitet för att genomföra långsiktiga åtgärder. För att uppnå den målsättning och långsiktiga ambitionshöjning som beskrivits i strategin är det viktigt att undvika investeringar som endast blir kortvariga och förlorar sin effekt över tid, och istället stötta aktörer att göra långsiktiga satsningar som kan vävas in i ordinarie verksamhet. Länsstyrelsen bedömer därför att förslaget om tilltänkta medel riskerar att inte möta behoven vare sig kortsiktigt eller långsiktigt.

15.1.3 Stödet till föräldrar ska stärkas

Länsstyrelsen delar bedömningen att ett nationellt hälsoprogram för barn och unga behöver inkludera ett förstärkt föräldraskapsstöd, och föreslår att samtliga länsstyrelser därmed återigen får uppdrag att arbeta med detta, både universellt och genom specifika inriktningar.

Länsstyrelsen bedömer att det är av stor betydelse att alla kommuner inkluderas i arbetet för att undvika ökade klyftor och ojämlikheter inom länen. Detta perspektiv kan relateras till FN:s senaste utredning som konstaterade de ojämlika uppväxtvillkoren för barn i Sverige. Det faller också väl in med målsättningen att arbeta tidigt förebyggande för att förhindra våld mot barn.

16.4.1 Folkhälsomyndigheten ges en central roll

Länsstyrelsen instämmer med att våld mot barn bör ses som en folkhälsofråga och ser positivt på att Folkhälsomyndigheten ges en central roll.

Länsstyrelsen betonar dock vikten av olika typer av kompetens när det kommer till våld mot barn och barn som en heterogen grupp. Sådan kompetens återfinns hos flera andra myndigheter och relevanta aktörer vilka bör få en tydlig roll i olika samverkanssammanhang. Expertis i olika frågor av relevans finns hos bland annat Jämställdhetsmyndigheten, Barnombudsmannen, statliga Stiftelsen Allmänna Barnhuset och Barnafrid – nationellt centrum för kunskap om våld mot barn vid Linköpings universitet.

Utöver detta vill Länsstyrelsen också betona att arbetet med att motverka könsstymning hos flickor behöver lyftas fram mer och prioriteras i de uppdrag som ges till myndigheter i enlighet med strategin.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johanna Sandwall med handläggare Josefine Sjöberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Andres Delgado Lopez deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.